

CT Poland

Biuro Podróży

**CHINY, UZBEKISTAN
SZLAK TKANY JEDWABIEM 19 DNI
INFORMACJE PRAKTYCZNE**

CT Poland Biuro Podróży

al. Jana Pawła II 61 lok. 2, 01 – 031 Warszawa

tel. 22 654 51 33

fax: 22 620 52 71

e-mail: info@ctpoland.com.pl

www.ctpoland.com.pl

Członek Warszawskiej Izby Turystyki

CHARAKTERYSTYKA TRASY

Szlak tkany jedwabiem 19 dni to jedna z ciekawszych i niestandardowych tras w ofercie CT Poland, zaprojektowana z myślą o osobach, które miały już okazję odwiedzić Chiny i poznać najbardziej znane ich oblicze. Trasa prowadzi przez mniej znane północno-zachodnie Chiny aż do Uzbekistanu, region zamieszkały tysiące lat temu przez wrogich Xiongnu, którzy stanęli chińskim cesarzom na drodze do podboju, rozszerzenia swoich granic i połączenia z Zachodem najstynniejszym obecnie szlakiem handlowym. Uczestnictwo w tej trasie to gwarancja bogatego programu zwiedzania, komfortowego zakwaterowania i wysokiego standardu podróży. Na mapie zaznaczono przebieg trasy.

PRZELOTY MIĘDZYNARODOWE

Przeloty odbywają się samolotami rejsowymi z międzylądowaniem w jednym z portów lotniczych. Dokładne informacje o godzinach przelotów i zbiorce znajdą Państwo w liście przewodnim, który prześlemy na ok. 2 tygodnie przed wylotem. Podczas niektórych lotów na terenie Europy, linie lotnicze nie zapewniają posiłku oraz napojów. Wówczas istnieje możliwość kupienia kanapki na pokładzie za ok. 5 EUR/szt. Podczas długich rejsów do i z Azji serwowany będzie przynajmniej jeden ciepły posiłek oraz zimne i ciepłe napoje.

Wybór miejsca w samolocie możliwy jest tylko podczas odprawy na lotnisku.

DOKUMENTY PODRÓŻY

Podczas spotkania na lotnisku pilot przekaze Państwu dokumenty podróży: paszport (jeśli nie odebrali go Państwo wcześniej z biura), wydruk biletu elektronicznego na przelot międzynarodowy oraz polisę ubezpieczeniową. Pilot wręczy Państwu również zawieszki na bagaże. Dokumenty te zostaną wydane po okazaniu dowodu osobistego lub kopii umowy z naszym biurem. Bilety na wszystkie przejazdy pociągami i przeloty wewnętrzne w Chinach i Uzbekistanie będzie miał ze sobą lokalny przewodnik.

UWAGA: Po odprawie prosimy nie wyrzucać wydruku biletu elektronicznego. Może okazać się on niezbędny podczas powrotnego lotu do Polski.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w przypadku opóźnienia lub odwołania lotu linia lotnicza zapewnia przelot w późniejszym terminie, a jeśli to konieczne także nocleg i wyżywienie.

BAGAŻ PODCZAS PRZELOTÓW MIĘDZYNARODOWYCH I WEWNĄTRZ CHIN

Bagaż główny: Waga bagażu nadanego przez 1 osobę w trakcie odprawy biletowo-bagażowej nie powinna przekraczać 20 kg lub 30 kg (w zależności od linii lotniczej). Dla dwóch lub więcej osób posiadających jedną sztukę wspólnego bagażu, waga bagażu nie może przekroczyć również 20 kg lub 30 kg. **Informacje o przewoźniku oraz o limicie bagażowym znajdują Państwo w liście, który prześlemy na ok. trzy tygodnie przed wylotem.**

Podczas przelotów wewnątrz Chin ciężar nadanego bagażu nie może przekroczyć 20 kg/os. Dotyczy to również przewozy wodolotem. Każda linia lotnicza ma własny taryfikator opłat za nadbagaż (np. KLM, Finnair ok. 80 EUR za kolejny bagaż o wadze do 23 kg, w Chinach ok. 10 RMB za każdy dodatkowy kilogram nadawanego bagażu).

UWAGA: Prosimy pamiętać o podpisaniu bagażu i zapięciu na szyfr lub kłódkę.

Nasze firmowe zawieszki otrzymają Państwo z rąk pilota na lotnisku.

Warto zaopatrzyć się w kłódki z certyfikatem TSA (Transportation Security Administration). Służby celne mają prawo otworzyć walizkę w celach kontroli bezpieczeństwa. Tylko takie kłódki mogą być otwarte przez służby celne bez uszkodzania ich. Pozostałe po otwarciu nie nadają się już do użytku. Tyczy się to jednak tylko służb celnych w Europie i USA.

Bagaż podręczny: 1 sztuka, nieprzekraczająca wymiarami sześcianu o wymiarach 55cm / 40cm / 20cm i nie cięższą niż 5-7 kg (zależnie od linii lotniczych); a także płaszcz, parasol, niewielkich rozmiarów torebkę i niewielką ilość materiałów do czytania na pokładzie samolotu. Wszystkich pasażerów obowiązują przepisy dot. przewozu bagażu, np. zakaz przewozu przedmiotów niebezpiecznych oraz przepisy celne i graniczne.

PAKOWANIE BAGAŻU GŁÓWNEGO

Z uwagi na charakter wycieczki najwygodniejszym bagażem będzie walizka na kółkach o niewielkich rozmiarach.

Podczas pakowania przydatne okażą się duże plastikowe torby. Może się zdarzyć, że w trakcie podróży część ubrań zamoknie od deszczu czy wilgoci w powietrzu. W wilgotnym klimacie ubrania schną wiele dni i przełożenie ich do oddzielnych plastikowych toreb pozwoli oddzielić je od reszty suchych ubrań.

Zdarza się, że podczas lotu kosmetyki tracą szczelność i rozlewają się w bagażu. Dobrze jest je również zapakować w oddzielne plastikowe woreczki.

Jeśli podróżujemy z drugą osobą, mając do dyspozycji dwie walizki, dobrze jest spakować część rzeczy każdej z osób do jednej, pozostałe do drugiej. W przypadku zagubienia jednego bagażu przez linie lotnicze, co zdarza się bardzo rzadko, pozwoli to komfortowo doczekać momentu dostarczenia przez linię zagubionego bagażu.

Zarówno w bagażu podręcznym jak i w głównym nie wolno przewozić zapalniczek i zapalek. Nie wolno przewozić także baterii, w tym power banków, których moc znamionowa wynosi więcej niż 100 Wh lub nie mają informacji o mocy.

Podczas pobytu w hotelach, na lotnisku, na dworcu czy podczas przeprawy promowej usługi bagażowe nie są objęte ceną wycieczki, w niektórych miejscach nie są one w ogóle dostępne. Prosimy wziąć to pod uwagę przygotowując bagaż.

PAKOWANIE BAGAŻU PODRĘCZNEGO

Bagaż podręczny nie powinien być zbyt duży i ciężki. Warto trzymać dokumenty lub pieniądze w oddzielnych saszetkach, dodatkowo w plastikowych torbach, co ochroni je przed kurzem czy wilgocią. Tyczy się to głównie paszportu, biletów lotniczych czy pieniędzy.

Ze względu na przelot samolotem (zarówno podczas przelotów międzynarodowych, jak i wewnątrz Chin) w bagażu podręcznym nie wolno przewozić przedmiotów zaliczanych do niebezpiecznych (nożyki, pilniczki oraz płyny, żele i aerozole itp.). Zgodnie z przepisami płyny przewożone w bagażu podręcznym muszą znajdować się w pojemnikach, z których żaden nie może przekraczać 100 ml - muszą być one zapakowane w jedną przezroczystą plastikową zamkniętą torbę o pojemności nie przekraczającej jednego litra (np. torebka dwuścienna w wymiarach 22 cm x 15cm, z plastikowym suwakiem). Perfumy i alkohol zakupione w sklepach wolnościowych można wносить na pokład samolotów, jednak muszą być one zapakowane w spe-

cialnie zapieczętowane przez personel sklepu torby.

PŁYNY O POJEMNOŚCI POWYŻEJ 100 ML, ZAKUPIONE POZA UE, NIE MOGĄ BYĆ WWOŻONE DO UE W BAGAŻU PODRĘCZNYM (oznacza to, że jeśli powrót do kraju odbywa się przez port UE, nie można dokonać zakupu takich płynów na lotnisku w Azji).

Definicja substancji płynnych, których w dużych ilościach nie wolno przewozić w bagażu podręcznym obejmuje: wodę i inne napoje, zupy, syropy, perfumy, żele (np. do włosów), pasty (w tym pasty do zębów); kosmetyki w płynnej formie (błyszczak, podkład, tusz do rzęs), kremy, odżywki i oliwki, spraye, substancje płynne pod ciśnieniem (np. żele do golenia, dezodoranty) oraz inne substancje o podobnej konsystencji.

W bagażu podręcznym przyda się długopis, gdyż podczas podróży wypełnia się liczne formularze wjazdowe, wyjazdowe, deklaracje celne itd.

CO ZABRAĆ ZE SOBĄ:

- ubrania: powinny być dostosowane do trasy i terminu (proszę sprawdzić tabelę klimatyczną); lekkie, oddychające, wygodne ubrania, sweter lub inne ciepłe okrycie może się przydać podczas pobytu w klimatyzowanych pomieszczeniach, np. w pociągu, w hotelach czy restauracjach,
- Paniom rekomendujemy zabranie chusty, aby zakryć ramiona i dekolt w miejscach kultu.
- W Uzbekistanie preferowany strój to długie rękawy, bluzki bez dekoltów oraz długie spodnie lub spódnice.
- wygodne obuwie, np. sportowe oraz takie, które łatwo się zdejmuje. Podczas przejazdów przez pustynię najwygodniejszym obuwiem będą lekkie i płaskie półbuty lub sandały.
- małą torbę lub plecak (aby zapakować rzeczy potrzebne podczas całonocnego zwiedzania),
- leki zażywane regularnie (leki zażywane codziennie lub co kilka dni należy ZAWSZE wkładać do bagażu podręcznego),
- okrycie głowy dla ochrony przed słońcem,
- okulary przeciwsłoneczne, krem z filtrem, balsam nawilżający,
- ulubiony gatunek kawy (w Chinach dostępna jest głównie kawa rozpuszczalna bez cukru),
- przejściówkę do gniazdka elektrycznego,
- karty pamięci do aparatu fotograficznego lub zapasowe filmy, baterie,
- mały ręczniczek lub wilgotne chusteczki, których można użyć np. podczas podróży pociągiem (w pociągu nie ma możliwości skorzystania z prysznicy, ale są umywalnie),
- kubek (w pociągu wrzątek dostępny jest 24h/dobę, można więc zaparzyć sobie swoją kawę lub herbatę)
- preparat przeciwko komarom.

CZEGO NIE ZABIERAĆ

- dużych ręczników kąpielowych – są dostępne w każdym pokoju,
- zbyt dużej ilości ciepłych ubrań

INFORMACJA O HOTELOWYCH W CHINACH I UZBEKISTANIE

- Hotele, z których korzystamy na trasie w Chinach i Uzbekistanie to obiekty o standardzie 4* (w Bucharze 3*). Pokoje hotelowe wyposażone są w łazienkę, klimatyzację, telewizor oraz telefon. W pokojach hotelowych (tylko w Chinach) znajdują się również zestawy do herba-

ty: filiżanki, chińska herbata w torebkach oraz czajnik elektryczny. W niektórych hotelach obu krajów znajdują Państwo również sejf. Łazienki wyposażone są w ręczniki kąpielowe, mydło, szampon, pastę do zębów (wszystkie w niewielkich opakowaniach), szczoteczki do zębów, papier toaletowy. W niektórych hotelach jest także suszarka do włosów. Niektóre łazienki wyposażone są w dodatkowe produkty (gąbka do masażu, prezerwatywy, itp.) – wszystkie one są dodatkowo płatne. W razie wątpliwości prosimy pytać pilota. Hotele oferują 24 godzinny dostęp do ciepłej wody.

- W niektórych hotelach znajdują się mini bary. Napoje i słodczyce, które znajdują się w środku są dodatkowo płatne.
- Doba hotelowa w Chinach i w Uzbekistanie, tak jak w większości państw na świecie, trwa, w zależności od hotelu od godziny 12:00-14:00 do godz. 12:00 dnia następnego. Istnieje prawdopodobieństwo, że po porannym przylocie do Chin, jak również po nocnej podróży pociągiem, pokoje nie będą jeszcze dostępne; w takim przypadku najpierw realizowana będzie część zwiedzania. Po otrzymaniu przez pilota potwierdzenia z hotelu o możliwości wcześniejszego zakwaterowania, grupa pojedzie do hotelu.
- Ze względu na bogaty program zwiedzania zazwyczaj nie ma możliwości powrotu do hotelu w ciągu dnia (grupa wyjeżdża rano po śniadaniu, a wraca wieczorem po kolacji).
- Zdarzają się hotele, które dysponują basenem i jeśli grupa wróci do hotelu w godzinach otwarcia basenu, można z niego skorzystać. W związku z tym warto wziąć ze sobą czepek i kostium kąpielowy.

PASZPORT

Podczas podróży niezbędnym dokumentem będzie paszport. Paszport musi być ważny 6 miesięcy od daty powrotu z wycieczki oraz posiadać przynajmniej TRZY wolne kartki na wklejenie wizy oraz na stemple graniczne. **Jeśli przed wycieczką odebrali Państwo owizowany paszport z naszego biura prosimy pamiętać o zabraniu go ze sobą na lotnisko.**

KLIMAT

Klimat Chin jest bardzo zróżnicowany. Kraj przynależy do trzech stref klimatycznych: umiarkowanej, podzwrotnikowej i zwrotnikowej. Najlepszy czas do podróży to okres od marca do listopada. Zwiększone opady deszczu pojawiają się na południu Chin od maja do sierpnia. W lipcu i sierpniu temperatura nierzadko dochodzi do 40 °C. Na północy i północnym-zachodzie Chin, lato jest suche, a zima mroźna (na północ od Wielkiego Muru i na pustyniach Chin Zachodnich notuje się temperatury poniżej -30 stopni w zimie i ponad 40 stopni latem). Na obszarach stepów i pustyni Xinjiangu oraz Azji Centralnej długie lato jest bardzo ciepłe i suche (wilgotność powietrza wynosi zaledwie kilkanaście procent), co czyni wysokie temperatury mniej uciążliwymi.

Uzbekistan leży w strefie klimatu umiarkowanego kontynentalnego wybitnie suchego, charakteryzującego się ciepłymi zimami (temperaturami wahającymi się od kilku stopni do 10 °C) i upalnymi latami, kiedy to temperatury potrafią sięgać do 45 °C. Region nie obfituje w opady - średnia liczba opadów deszczu szacuje się w okolicach 200 mm, jest to wartość kilkukrotnie mniejsza od Polski. Ze względu na położenie geograficzne i rozległe tereny Uzbekistanu na trasie całej wycieczki mogą występować znaczne różnice temperatur pomiędzy nocą a dniem.

Średnie najwyższych (W) i najniższych (N) temperatur w wybranych miastach, podane w °C.

Miesiąc	Pekin		Lanzhou		Urumqi		Taszkent		Samarkanda	
	W	N	W	N	W	N	W	N	W	N

I	3	-8	12	1	-8	-16	5	-2	8	2
II	5	-6	15	5	-7	-14	7	-1	11	4
III	12	0	18	8	2	-5	13	4	17	6
IV	21	8	22	10	15	5	22	11	20	10
V	28	14	27	15	22	12	27	14	25	12
VI	32	19	33	20	27	17	33	19	32	18
VII	32	23	34	23	29	19	36	21	34	18
VIII	31	22	32	22	28	17	33	18	32	15
IX	27	15	26	16	22	12	28	13	26	10
X	21	8	21	10	12	3	20	8	20	5
XI	11	0	18	7	1	-6	13	4	12	3
XII	4	-6	14	3	-7	-13	7	0	6	0

RÓŻNICA CZASU W STOSUNKU DO CZASU W POLSCE

W Chinach w okresie czasu letniego +6 godzin; w okresie zimowym +7 godzin. Na terenie całego kraju obowiązuje jedna strefa czasowa. W Uzbekistanie w okresie letnim +3 godziny, w okresie zimowym +4 godziny. Na obszarze całego Uzbekistanu obowiązuje jedna strefa czasowa.

PRZECHOWYWANIE PIENIĘDZY

Najlepiej zabrać ze sobą zarówno gotówkę, jak i karty kredytowe. Nigdy jednak nie należy trzymać ich w jednym miejscu. Dobrze jest również gotówkę rozłożyć na części. Przyda się specjalna torebka zawieszana na szyi bądź pasek z kilkoma kieszeniami, gdzie można trzymać pieniądze. Bezwzględnie należy pilnować pieniędzy w takich sytuacjach jak przepakowywanie, zakupy czy wymiana waluty.

POSIŁKI

Podczas trasy będą Państwo mieli okazję spróbować różnych dań kuchni chińskiej i uzbeckiej. Śniadania są spożywane w hotelach. Mają formę bufetu, gdzie dostępna jest kuchnia chińska/uzbecka i europejska. Nabiał i żółty ser są rzadkością. Restauracje dobieramy bardzo starannie, najczęściej są to lokalne restauracje poza hotelami. Posiłki serwowane są w Chinach przy dużych okrągłych stołach (8-12 osób przy stole), w Uzbekistanie często przy mniejszych stołach. Do posiłków podawane są pałeczki, w niektórych restauracjach na dodatkowe życzenie również widelce i noże. Napoje nie są objęte ceną wycieczki i płaci się za nie bezpośrednio obsłudze restauracji.

TRANSPORT

AUTOKAR

Podczas trasy grupa przemieszcza się autokarami lub mikrobusami dostosowanymi do liczebności grupy. Autokary nie są wyposażone w toalety i lodówki. Kolejność zapisu na wycieczkę nie decyduje o wyborze zajmowanych miejsc w autokarze.

Autokary często nie posiadają luku bagażowego, dlatego zdarza się, że bagaż wieziony jest wewnątrz autokaru lub w oddzielnym samochodzie bagażowym.

SAMOLOTY

Zgodnie z programem wycieczki duże odległości będą Państwo pokonywać samolotami. Bilety na przelot wewnętrzny będą w posiadaniu przewodnika lub pilota.

Podczas przelotów wewnętrznych korzystamy z różnych lokalnych linii (np. Air China, China Southern, Sichuan Airlines, Hainan Airlines, Uzbekistan Airways). Wielu przewoźników chińskich należy do globalnych sojuszy lotniczych. Ich flotę stanowią najczęściej samoloty Airbus lub Boeing. Flotę linii uzbeckich stanowią również samoloty Ily.

Na trasach wewnętrznych obowiązują te same zasady przewozu bagażu, co podczas przelotów międzynarodowych. Alkohol może być przewożony w bagażu głównym pod warunkiem, że butelka nie jest napęcząta. Zarówno w bagażu podręcznym jak i w głównym nie wolno przewozić zapalniczek i zapalek.

POCIĄGI

Przejazd pociągiem nocnym odbywa się w 4-os., zamykanych przedziałach. Zdarza się, że w przedziale są osoby spoza grupy. W przedziale łóżka znajdują się na 2 poziomach, a pościel zmieniana jest po każdym podróżującym. W każdym wagonie jest bojler z gorącą wodą (przyda się własny kubek oraz kawa czy herbata), toaleta oraz umywalnia. W umywalni nie ma ręczników ani mydła, przyda się więc mały ręcznik.

Podczas przejazdów pociągami bagaże podróżują z Państwem w tym samym wagonie. W pociągu dziennym należy je ustawić w specjalnie wydzielonej na bagaże przestrzeni.

Na dworcach można niekiedy skorzystać z usług bagażowych (ok. 10-20 RMB za sztukę bagażu), którzy przeniosą bagaż z autokaru do wagonu lub z wagonu do autokaru.

OBSŁUGA PILOTA I PRZEWODNIKÓW

Grupie towarzyszy licencjonowany polski pilot wycieczek, który spotyka się z grupą w dniu wylotu na lotnisku w Warszawie. W każdym mieście jest również przewodnik miejscowy obsługujący się językiem chińskim/uzbeckim i angielskim. W zwiedzanych miejscach polski pilot tłumaczy to, co o zabytkach opowiadają lokalni przewodnicy. Pilot nie oprowadza grup po obiektach muzealnych, jednak służy zawsze swoją wiedzą i doświadczeniem.

ZAKUPY

Chińska waluta to yuan (CNY) nazywany także renminbi (RMB).

1 USD = ok. 6,8 yuana (renminbi), 1 EUR = ok. 7,3 yuana (stan z lutego 2017 roku).

Chiński yuan dzieli się na mao (1 yuan to 10 mao) oraz na feny (1 mao to 10 fenów, praktycznie wychodzących już z użycia).

W obrotach dostępne są banknoty: 100, 50, 20, 10, 5, 1 yuan oraz 5, 2, 1 mao.

W Uzbekistanie obowiązuje waluta som (UZS).

1 USD = ok. 2200 somów, 1 EUR = 3000 somów (stan z lutego 2014).

WYMIANA PIENIĘDZY, KARTY PŁATNICZE, CENY

Spośród walut zagranicznych w Chinach i w Uzbekistanie najłatwiej jest wymienić dolary amerykańskie i euro.

Prosimy pamiętać, że w Chinach wymieniać można tylko dolary wydane po 1996 r. (dotyczy to również dolarowej części wpłaty za wycieczkę, wpłacanej w Chinach). Dodatkowo banknoty nie mogą być zniszczone t.j.: zaplamione, przetarte, naderwane, itp. Wymiany waluty można dokonywać w oddziałach Bank of China oraz w hotelach, na lotniskach (dodatkowo pobierana jest prowizja), a w Hongkongu również w kantorach. Kurs jest wszędzie podobny. Dokonując wymiany należy się wylegitymować paszportem. Niewykorzystane yuany można zamienić w Chinach z powrotem na dolary wyłącznie za okazaniem pokwitowania z banku, otrzymanego przy sprzedaży USD. W Uzbekistanie wymiany dokonywać można w bankach i hotelach.

Stanowczo odradzamy korzystania z nieoficjalnych usług wymiany pieniędzy (proceder prawnie zabroniony, ponadto istnieje możliwość oszustwa lub kradzieży).

W hotelach, z których korzystamy w Chinach oraz w większości dużych sklepów honorowane są międzynarodowe karty płatnicze takie jak np. VISA, MasterCard, American Express.

W Uzbekistanie poza stolicą Taszkentem karty nie są powszechnie honorowane, lepiej posługiwać się gotówką.

Ceny towarów spożywczych w supermarketach i większych sklepach są z reguły zbliżone lub niższe od tych w Polsce. Ceny towarów na targowiskach są z reguły znacznie niższe niż w Polsce.

Na bazarach powszechnie przyjętym zwyczajem jest **targowanie się** o cenę (ceny pierwotnie oferowane cudzoziemcom mogą być bardzo zawyżone) - targowanie odbywa się często poprzez wypisywanie cen na kalkulatorze. Przed dokonaniem zakupu prosimy upewnić się co do jakości i autentyczności kupowanych artykułów.

Specyfiką turystyki w Chinach i Uzbekistanie jest dołączanie do programu zwiedzania wizyt w lokalnych fabrykach i manufakturach, gdzie można zakupić różne towary (np. perły, jedwabie, nefryty). Są to placówki państwowe, gdzie ceny nie należą do najniższych, lecz jakość i oryginalność produktów jest gwarantowana. Może się zdarzyć, że na bazarach i targowiskach podobne rzeczy znajdują Państwo w niższych cenach. Jakość oferowanych tam produktów może jednak budzić wątpliwości.

WYCIECZKI FAKULTATYWNE

Ideą CT Poland jako biura specjalizującego się w organizacji wycieczek do Chin jest jak najpełniejsza prezentacja odwiedzanego kraju. Wiele imprez oferowanych przez inne biura jako opcjonalne punkty programu, u nas wliczone są w cenę imprezy. Bogate programy stwarzają stosunkowo mało okazji do ich fakultatywnego uzupełniania. Oferowane na miejscu fakultety stanowią propozycję lokalnych przewodników i mogą odbywać się tylko pod warunkiem zrealizowania głównych punktów programu. Cena wycieczek fakultatywnych uzależniona jest od ilości osób w nich uczestniczących.

NAPIWKI

Część kwoty, płatnej w Chinach pierwszego dnia wycieczki na ręce pilota, przeznaczona jest na zwyczajowe napiwki dla lokalnych przewodników oraz kierowców. W cenę wycieczki nie są wliczone napiwki za usługi bagażowe w hotelach, sugerowana kwota to ok. 0.5-1 USD za sztukę bagażu. Poza branżą turystyczną dawanie napiwków nie jest w tej części świata powszechnie przyjęte, jednak podczas korzystania z taksówki można zostawić kierowcy niewielką resztę.

POROZUMIEWANIE SIĘ

Językiem urzędowym jest język chiński - dialekt mandaryński (*putonghua*, oparty na dialekcie pekińskim). Przeciętny Chińczyk spotkany na ulicy nie posługuje się językiem angielskim. Języka tego nie znają zazwyczaj również taksówkarze. Po angielsku, przynajmniej w podstawowym zakresie, mówi zazwyczaj obsługa hotelowa oraz sprzedawcy na większych bazarach, nastawionych na turystów z zagranicy. Język angielski jest również językiem, jakim posługują się lokalni przewodnicy podczas wycieczki. W Uzbekistanie językiem urzędowym jest język uzbecki. Drugim językiem jest język rosyjski, którym można swobodnie porozumieć się na obszarze niemal całego kraju.

NAPIĘCIE W SIECI

220V / 50Hz. W niektórych hotelach potrzebna jest przejściówka, którą można wypożyczyć w

hotelu. Typy wtyczek, spotykane w Chinach:

Typy wtyczek, spotykane w Uzbekistanie:

TELEFONY

Polskie telefony komórkowe posiadające roaming działają a zasięg w Chinach jest niemal wszędzie, poza kilkoma miejscami gdzie sygnał może być nieco słabszy (np. na pustyni). W Uzbekistanie w niektórych miejscach, głównie na pustyni zasięg może być słabszy. Prosimy dowiadywać się u swoich operatorów o stawki połączeń oraz o istniejące umowy roamingowe.

Niektórzy polscy operatorzy oferują w Chinach dostęp do internetu w komórce. Prosimy dowiadywać się u swoich operatorów o stawki połączeń. Można również dzwonić do Polski z telefonów hotelowych. Minuta połączenia kosztuje najczęściej około 5 PLN (z komórki ok. 8 PLN). We wszystkich hotelach jest dostępne wi-fi, w niektórych korzystać z wifi bezpłatnie można jednak tylko w hotelowym lobby. Korzystanie w pokojach jest dodatkowo płatne (10-30 USD/dobę).

Należy pamiętać, że w Chinach dostęp do niektórych stron jest zablokowany (m.in. Facebook, Yahoo, Google, Gmail, Youtube) i korzystanie z nich bez zainstalowanego bezpłatnego lub płatnego oprogramowania VPN nie jest możliwe. Zainstalowanie oprogramowania VPN na terenie Chin nie jest możliwe, można zrobić to wyłącznie będąc poza terytorium ChRL.

Zakup lokalnej karty sim możliwy jest tylko po okazaniu chińskiego dowodu tożsamości.

W Uzbekistanie wi-fi jest w każdym niemal hotelu, czasami za dodatkowa opłatą. Internet w kafejkach poza hotelem kosztuje ok. 1-2 USD/godzinę.

BEZPIECZEŃSTWO

Chiny i Uzbekistan są krajami bezpiecznym i życzliwym dla gości z zagranicy. Przystępczość jest stosunkowo niska. Należy jednak zachować ostrożność w miejscach uczęszczanych przez turystów oraz w środkach komunikacji (zdarzają się kradzieże kieszonkowe oraz przypadki wydania fałszywych banknotów). Wartościowe przedmioty i gotówkę należy trzymać przy sobie bądź w zamkniętym sejfie w pokoju lub w sejfie w recepcji. Zarówno biuro jak i hotel nie odpowiadają za wartościowe rzeczy pozostawione poza sejfem w pokoju hotelowym.

Korzystając z taksówki prosimy pamiętać o zabraniu paragonu wydawanego przez kierowcę. W przypadku pozostawienia czegokolwiek w taksówce umożliwi to identyfikację pojazdu.

Będąc w Uzbekistanie należy pamiętać, że obowiązuje zakaz wykonywania zdjęć mostów, obiektów przemysłowych i wojskowych oraz fotografowania na dworcach kolejowych i lotniskach.

ZDROWIE PRZED WYJAZDEM

Wyjeżdżających nie dotyczą obowiązkowe szczepienia. Do zalecanych szczepień należą wirusowe zapalenie wątroby typu A i B, błonica, tężec i polio, a także dur brzuszny. W Chinach i Uzbekistanie obecnie nie ma zagrożenia malarią.

W razie potrzeby skorzystania z miejscowych usług medycznych należy zgłosić się do pilota, bądź bezpośrednio do centrum alarmowego Ubezpieczyciela (numer telefonu znajdują Państwo na polisie, którą przekaże Państwu pilot wycieczki).

Na wypadek konieczności skorzystania z porady medycznej lub hospitalizacji koszty do 100 EUR z reguły pokrywa sam poszkodowany. Rachunki (należy pamiętać, aby zawsze o nie poprosić) rozliczane są po powrocie do Polski. Przed podróżą zalecamy wykonanie wszelkich niezbędnych badań oraz przeglądu stomatologicznego.

LEKI

Ze względów praktycznych wskazane jest zabranie najczęściej stosowanych w domu leków. Apteczka podróżna powinna zawierać środki przeciw komarom, dezynfekujące, plastry, leki przeciw bieguncie i przeziębieniu.

Leki zażywane regularnie (codziennie lub co kilka dni) należy ZAWSZE wkładać do bagażu podręcznego). Jeśli w bagażu podręcznym planują Państwo przewozić igły do podawania leku, wówczas niezbędne będzie zaświadczenie w języku polskim i angielskim wydane przez lekarza, zaświadczające o konieczności podania leku, poświadczone pieczęcią.

ZDROWIE W PODRÓŻY

Chiny są krajem bezpiecznym, ale różnica flory bakteryjnej może być kłopotliwa dla osób o zwiększonej wrażliwości. Należy pamiętać, aby często myć i dezynfekować ręce, unikać dotykania twarzy i obgryzania paznokci oraz nawykowego obgryzania różnych rzeczy np. długopisów.

Tempo zwiedzania dostosowane jest do kondycji przeciętnego turysty. W okresie letnim wilgotność i upał mogą jednak osłabić wytrzymałość. Należy pić dużo płynów, najlepiej wody lub zielonej herbaty.

JEDZENIE I PICIE W PODRÓŻY

Aby ustrzec się chorób należy dbać o higienę osobistą, unikać żywności niewiadomego pochodzenia i pić wyłącznie napoje zamknięte fabrycznie. Prosimy unikać napojów z lodem, bowiem lód rzadko robiony jest na bazie butelkowanej wody. Przez otwarcie butelki należy zwrócić uwagę, czy nie była ona naruszona.

Z pewnością przydadzą się środki pozwalające szybko zdezynfekować dłonie – żele, chusteczki. Woda z kranu nadaje się do mycia zębów. Nie zaleca się jej spożywania. Owoce należy spożywać po ich umyciu i obraniu ze skórki.

Jedząc na ulicy powinno się zwrócić uwagę czy sprzedawca ma rękawiczki (jeśli serwuje jedzenie rękoma) oraz czy zachowane są inne podstawowe zasady higieny.

OCHRONA PRZECIWSŁONECZNA

Latem w większości regionów słońce operuje bardzo silnie. Prosimy o zabranie ze sobą środków z wysokim filtrem chroniących przed słońcem. Przyda się również czapka lub chustka oraz okulary przeciwsłoneczne.

TOALETY

We wszystkich hotelach i restauracjach serwujących kuchnię zachodnią spotkać można toalety w stylu zachodnim. W restauracjach chińskich, na stacjach paliwowych, czy w zwiedzanych obiektach toalety mają charakter azjatycki (tzw. kucany). Toalety publiczne są bardzo powszechne i niektóre z nich płatne. W toaletach publicznych brak jest często papieru toaletowego.

JET LAG, CZYLI ZMIANA STREF CZASOWYCH

Jet lag to typowa dolegliwość podczas przekraczania kilku stref czasowych w krótkim czasie. Charakteryzuje się ogólnym zmęczeniem, sennością i rozdrażnieniem.

Oto kilka rad, które pomogą Państwu przyzwyczać się szybko do nowej strefy czasowej.

1. Zaraz po wejściu do samolotu przestawić zegarek na czas obowiązujący w miejscu docelowym.
2. Od początku jeść i odpoczywać według czasu obowiązującego w miejscu docelowym.
3. Podczas nocnych przelotów spać jak najwięcej.
4. Unikać ciężkich potraw oraz dużych ilości alkoholu.
5. Podczas lotu warto co jakiś czas wstawać i robić lekkie ćwiczenia ruchowe.
6. Po przylocie unikać drzemki w ciągu dnia i położyć się spać według nowego czasu.

UBEZPIECZENIE

Uczestnik imprezy organizowanej przez Biuro Podróży CT Poland jest ubezpieczony w Towarzystwie Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska S.A. Ubezpieczenie obejmuje pokrycie kosztów leczenia i pomoc w podróży (assistance) do 100 000 PLN na każde zdarzenie (**w tym, na podstawie dodatkowej umowy zawartej pomiędzy Biurem Podróży CT Poland a TUIR Allianz, ryzyko zaostżeń i powikłań chorób przewlekłych**); wypłatę świadczenia związanego z trwałym uszczerbkiem na zdrowiu z tytułu następstwa nieszczęśliwego wypadku do 10 000 PLN; pokrycie kosztów utraty lub opóźnienia dostarczenia bagażu podróжного do 1000 PLN. Szczegółowe informacje można znaleźć w „Ogólnych warunkach ubezpieczenia w podróży zagranicznej TRAMP”. Prosimy o dokładne zapoznanie się z warunkami ubezpieczenia, w szczególności z częścią „Wyłączenia odpowiedzialności”.

WIZA

Obywatele RP udający się do Chin muszą posiadać ważną wizę pobytową (turystyczną lub biznesową). Wyjazd do Hongkongu i/lub Makau oznacza opuszczenie granic ChRL i unieważnia wizę jednokrotną. Brak ważnej wizy karany jest grzywną do 1000 USD.

Wiza i pośrednictwo wizowe wliczone jest w cenę wycieczki. W celu uzyskania wizy należy na 40 dni przed rozpoczęciem wycieczki dostarczyć do naszego biura paszport, wypełniony wniosek wizowy oraz 1 zdjęcie. Procedura wizowania trwa ok. 10 dni. Po owizowaniu paszport pozostaje w biurze i otrzymają go Państwo z rąk pilota na lotnisku, jednak może być odebrany w naszym biurze lub odesłany na wskazany adres na koszt odbiorcy. Należy pamiętać wówczas, aby zabrać go ze sobą jadąc na lotnisko.

Procedura wizowa do Uzbekistanu zajmuje ok. 14 dni. Konieczne jest zaświadczenie o zatrudnieniu, 2 wnioski, 2 zdjęcia oraz paszport.

W Uzbekistanie paszport z wizą należy mieć cały czas przy sobie.

PRZEPISY GRANICZNE, CELNE I DEWIZOWE W CHINACH I UZBEKISTANIE

Nie wolno wwozić narkotyków, broni, amunicji i materiałów wybuchowych, waluty chińskiej, publikacji uznawanych przez prawo chińskie za szkodliwe (w tym pornografii i wydawnictw krytykujących władze i ustrój ChRL a także wydawnictw w wizerunkiem XIV Dalajlamy).

Do Chin nie wolno także wwozić świeżej żywności (owoce, wędliny, kanapki itp.). W przypadku kontroli na lotnisku docelowym produkty te mogą zostać skonfiskowane.

Do Uzbekistanu nie wolno wwozić narkotyków, broni, amunicji i materiałów wybuchowych. Prawo dotyczące narkotyków w Uzbekistanie jest bardzo surowe. Nie istnieje rozróżnienie na miękkie i twarde narkotyki – istnieje zakaz wwozu substancji zarówno narkotycznych jak i narkotykopodobnych, w tym leków. Wszelkie leki i medykamenty, które musimy posiadać ze sobą na pobyt powinny pozostać w oryginalnych opakowaniach. Należy posiadać recepty na przyjmowanie przewożonych lekarstw, szczególnie jeśli wwozimy ilość większą niż kilka tabletek. Warto pamiętać, że przewożenie dużej ilości lekarstw jest w Uzbekistanie traktowane podobnie jak przemyt narkotyków. Zwyczajowo około 10 fiolek i/lub 30 tabletek na osobę jest tolerowane przez władze.

Nie wolno wywozić chińskiej waluty, dzieł sztuki, rzadkich wydawnictw, wyrobów z kamieni szlachetnych oraz samych kamieni szlachetnych bez certyfikatu zakupu. Nie są poza tym znane żadne restrykcje celne, które odbiegałyby od powszechnie przyjętych norm międzynarodowych. Nie ma obowiązku posiadania określonej kwoty pieniędzy na dzień pobytu.

Skrócone przepisy celne i dewizowe dotyczące RP znajdują Państwo na stronie [www](http://www.mf.gov.pl):

<http://www.mf.gov.pl>

Prosimy pamiętać, że do Polski nie wolno wwozić żadnych pamiątek z zagrożonych gatunków zwierząt i roślin, w tym także muszli.

ODPOWIEDZIALNA TURYSTYKA

Podróżując po Chinach i Azji Centralnej musimy pamiętać, że jesteśmy tylko gośćmi i że regulacje tego kraju zostały stworzone w oparciu o miejscowe realia a nie dla wygody turystów.

Turystyka jest jednak bardzo ważną gałęzią przemysłu dla Chin i rząd oraz lokalna administracja kładą duży nacisk, aby turystów było coraz więcej i aby zapewnić im szeroki wachlarz możliwości, zarówno jeśli chodzi o zakwaterowanie, transport i zwiedzanie. Podróżując należy pamiętać, aby:

1. Minimalizować skutki naszego pobytu.
2. Nie śmiecić, nawet jeśli miejscowi to robią.
3. Nie robić zdjęć ludziom, jeśli sobie tego nie życzą.
4. Nie niecierpliwic się, jeśli np. sprzedawca nie rozumie o co nam chodzi.
5. Przestrzegać prawa danego regionu oraz lokalnych zwyczajów.
6. Szanować inne zwyczaje, nawet jeśli ich nie rozumiemy.
7. Okazywać szacunek w miejscach kultu religijnego, zachować ciszę, jeśli takie są regulacje w danym miejscu.

PODSUMOWANIE

Podróżowanie po Chinach i Azji Centralnej różni się od podróży po Europie czy innych regionach świata. Chiny to wciąż kraj rozwijający się. Dokładamy wszelkich starań, aby podróż Państwa przebiegła sprawnie i komfortowo. Na miejscu korzystamy z lokalnych firm transportowych, hoteli i restauracji doświadczonych w przyjmowaniu gości z Zachodu. Podróżowanie po obcym, dalekim i tak innym od naszego kraju czasem niesie jednak ze sobą niespodzianki. W przypadku jakichkolwiek problemów prosimy zgłaszać uwagi, sugestie, prośby czy pytania do przewodników i pilota wycieczki. Są to osoby doświadczone w podróży i z przyjemnością będą służyć Państwu pomocą i opieką.

Życzymy Państwu udanej podróży!

一路平安